



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Страсбург, 17 май 2017 г.
(OR. en)

2016/0182 (COD)
LEX 1736

PE-CONS 16/1/17
REV 1

EF 45
ECOFIN 198
CONSOM 78
CODEC 377

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ПРОГРАМА НА СЪЮЗА В ПОДКРЕПА
НА СПЕЦИФИЧНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ЗАСИЛВАНЕ НА УЧАСТИЕТО
НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И ДРУГИТЕ КРАЙНИ ПОЛЗВАТЕЛИ НА ФИНАНСОВИ УСЛУГИ
В ИЗГОТВЯНЕТО НА ПОЛИТИКАТА НА СЪЮЗА В ОБЛАСТТА НА
ФИНАНСОВИТЕ УСЛУГИ ЗА ПЕРИОДА 2017—2020 Г.**

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 17 май 2017 година

**за създаване на програма на Съюза в подкрепа на специфични дейности
за засилване на участието на потребителите и другите крайни ползватели
на финансови услуги в изготвянето на политиката на Съюза в областта
на финансовите услуги за периода 2017—2020 г.**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 169, параграф 2, буква б) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура²,

¹ ОВ С 34, 2.2.2017 г., стр. 117.

² Позиция на Европейския парламент от 27 април 2017 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и Решение на Съвета от 11 май 2017 г.

като имат предвид, че:

- (1) Като подкрепя и допълва политиката на държавите членки с цел гражданите да могат да се възползват най-пълноценно от положителното въздействие на вътрешния пазар, като при това правните и икономическите им интереси бъдат подходящо отчитани и защитавани, Съюзът спомага за постигането на висока степен на потребителска защита и за поставянето на потребителите в центъра на вътрешния пазар на финансови услуги. Добре функциониращият и надежден сектор на финансовите услуги е съществен елемент от вътрешния пазар и неговите трансгранични възможности. Той изисква солидна нормативна и надзорна уредба, с която едновременно да се гарантира финансова стабилност и да се подкрепи една устойчива икономика. Същевременно добре функциониращият и надежден сектор на финансовите услуги следва да осигури висока степен на защита на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги — индивидуални инвеститори, вложители, титуляри на застрахователни полици, членове и бенефициери на пенсионни фондове, индивидуални акционери, заемополучатели и МСП.
- (2) От 2007 г. насам доверието на крайните ползватели на финансови услуги, по-специално на потребителите, беше разклатено от финансовата и икономическата криза. Следователно, за да се възстанови тяхното доверие в стабилността на финансовия сектор и за да се допринесе за неговите най-добри практики, е важно да се засили нивото на активно участие и включване на потребителите и други крайни ползватели на финансови услуги, включително индивидуални инвеститори, вложители, титуляри на застрахователни полици, членове и бенефициери на пенсионни фондове, индивидуални акционери, заемополучатели и МСП, както и на заинтересованите страни, представляващи техните интереси, в изготвянето на политиката на Съюза и в друго относимо многостранно изготвяне на политика във финансовия сектор.

- (3) За постигането на тези цели, след междупартийна инициатива на Европейския парламент, в края на 2011 г. Комисията инициира пилотен проект с цел осигуряване на безвъзмездни средства в подкрепа на разработването на финансов експертен център в полза на потребителите, другите крайни ползватели и заинтересованите страни, представляващи техните интереси, за повишаване на техните възможности за участие в изготвянето на политиката на Съюза в областта на финансовите услуги и за укрепване на развитието на една устойчива банкова система. Основните цели на политиката бяха да се гарантира, че политическите кадри на Съюза, при създаване на ново право на Съюза, имат възгледи, различаващи се от тези на професионалистите от финансовия сектор, за да се гарантира, че интересите на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги намират отражение в новото право на Съюза, да се гарантира, че широката общественост е по-добре информирана за належащите проблеми във финансовото регулиране, което да доведе до по-голяма финансова грамотност, както и да се гарантира, че активното участие на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги в изготвянето на политиката на Съюза в областта на финансовите услуги е засилено, вследствие на което да се постигне балансирано право на Съюза.
- (4) В резултат на това между 2012 г. и 2015 г. и след открити покани за представяне на предложения, Комисията предостави безвъзмездни средства за оперативни разходи на две организации с нестопанска цел — Finance Watch и Better Finance. Тези безвъзмездни средства бяха отпуснати през 2012 г. и 2013 г. за пилотен проект с продължителност две години, а от 2014 г., под формата на подготвителна дейност. В допълнение, през 2016 г. беше решено да се предоставят безвъзмездни средства за дейност вместо безвъзмездни средства за оперативни разходи, тъй като безвъзмездните средства за дейност осигуряват по-добър контрол на разходване на бюджета на Съюза. Тъй като подготвителната дейност може да се използва за не повече от три последователни години по силата на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета¹, за продължаване на финансирането на тези дейности от 2017 г. нататък е необходим законодателен акт, който да предостави правно основание за това.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

- (5) Finance Watch е създадена през 2011 г. с безвъзмездни средства от Съюза като международно сдружение с нестопанска цел, уредено от белгийското законодателство. Мисията му е да защитава интересите на гражданското общество във финансовия сектор. В резултат на безвъзмездните средства от Съюза, за кратък период Finance Watch успя да сформира екип от квалифицирани експерти, които да извършат проучвания, анализи на политиките и комуникационни дейности в областта на финансовите услуги.
- (6) Better Finance е продукт на последователна реорганизация и промяна на името от 2009 г. на вече съществуващи европейски федерации на инвеститори и акционери. Благодарение на безвъзмездните средства от Съюза организацията създаде финансов експертен център, насочен най-вече към интересите на потребителите, индивидуалните инвеститори, индивидуалните акционери, вложителите и други крайни ползватели на финансови услуги, в съответствие с членската си маса и ресурсите си.
- (7) Извършената през 2015 г. оценка на пилотния проект и на последващата подготвителна дейност заключи, че целите на политиката като цяло са постигнати. Finance Watch и Better Finance са работили в допълващи се области на политиката и са били насочени към различна аудитория. Заедно техните дейности са обхванали по-голямата част от програмата за финансова политика на Съюза от 2012 г. насам и доколкото са позволили техните ресурси, Finance Watch и Better Finance са положили усилия за разширяване на своите дейности, за да имат широк географски обхват в рамките на Съюза.

- (8) И двете организации са предоставили добавена стойност по отношение на дейностите на своите национални членове и по отношение на потребителите от Съюза. Националните организации, които разглеждат широк спектър от потребителски въпроси, често не разполагат с конкретен технически експертен опит в областите на политиката, отнасяща се специално до финансовите услуги и до свързаните с тях процеси на разработване на политиката на Съюза. Освен това, до момента на равнището на Съюза не са установени сходни организации. Въпреки че в оценката на пилотния проект се посочва, че на последователните ежегодни покани за представяне на предложения, които са се провели от 2012 г. насам, не е отговорил друг заявител, програмата, предвидена в настоящия регламент, следва да бъде отворена за участие на други потенциални бенефициери след края на периода 2017—2020 г., ако те отговорят на изискванията ѝ.
- (9) Въпреки полаганите редовно усилия, организациите Finance Watch и Better Finance не успяват да привлекат стабилно и значително финансиране от други донори, които да са независими от финансовия сектор, и поради това, за да бъдат финансово устойчиви, остават силно зависими от финансирането от Съюза. Поради това понастоящем съфинансирането от Съюза е нужно, за да се гарантира, че те получават необходимите ресурси за постигане на желаните цели на политиката през следващите години, и за да се осигури финансова стабилност за организациите и за техните експерти и административен персонал, които до момента успяха да започнат съответните си дейности за кратък период. Следователно е необходимо да се създаде програма на Съюза за 2017—2020 г. за подкрепа на дейността на Finance Watch и Better Finance („Програмата“), която ще допълва подобни политики, следвани от държавите членки на национално равнище. И за двете организации финансовата стабилност е от съществено значение за запазване на експертния капацитет, както и за планирането на проекти. Всички организации, които получават подкрепа по Програмата, обаче следва да имат за цел увеличаване на частта на финансирането си от други източници.

- (10) Продължаването на финансирането на Finance Watch и Better Finance за периода 2017—2020 г. при същите условия като за подготвителната дейност би гарантирало, че ще се съхрани положителното въздействие от оценената досега дейност на двете организации. Финансовият пакет за изпълнението на Програмата следва да се основава на средните действителни разходи от всяка организация между 2012 г. и 2015 г. Максималният процент на съфинансиране от 60% финансиране от Съюза следва да остане непроменен. В случай че Програмата и съответното финансиране се удължат след 2020 г. и се появят други потенциални бенефициери, поканата за представяне на кандидатури следва да бъде отворена за всички останали организации, които отговарят на критериите и допринасят за целите на Програмата.
- (11) С настоящия регламент се определя финансов пакет за цялата продължителност на Програмата, който представлява основната референтна сума по смисъла на точка 17 от Междуйнституционалното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетните въпроси и доброто финансово управление¹ за Европейския парламент и за Съвета в хода на годишната бюджетна процедура.
- (12) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка със съставянето на годишните работни програми.
- (13) Всяка година, не по-късно от 30 ноември, всеки бенефициер следва да предостави на Комисията описание на дейностите за постигане на целите на политиката на Програмата, които са планирани за следващата година. Тези дейности следва да са описани подробно, включително техните цели, очакваните резултати и въздействие, предвидените разходи и времева рамка, както и съответните показатели, по които да ги оценяват.

¹ ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 1.

- (14) Финансовата подкрепа следва да се предоставя в съответствие с условията, установени в Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 и в Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията¹.
- (15) Най-късно 12 месеца преди края на Програмата Комисията следва да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на резултатите, получени в рамките на Програмата. В доклада за оценка следва да се прецени дали Програмата трябва да бъде удължена и след периода 2017—2020 г. Всяко удължаване, изменение или подновяване на Програмата след периода 2017—2020 г. е предмет на открита процедура с цел подбор на бенефициери.
- (16) През целия цикъл на разходите финансовите интереси на Съюза следва да бъдат защитавани посредством пропорционални мерки, включително посредством предотвратяване, разкриване и разследване на нередности, възстановяване на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагане на административни и финансови санкции.
- (17) Бенефициерите следва да полагат всички усилия, за да направят своите дейности видими във всички държави членки. За да се постигне посочената цел, бенефициерите следва да се стремят да установяват контакти със съответните потребителски организации с нестопанска цел в целия съюз и — когато е възможно — да превеждат информация, свързана с тяхната организационна структура, членство и дейности, и да излагат посочената информация на своите уебсайтове.
- (18) За да се гарантира непрекъснатостта на действията, подпомагани с финансиране от Съюза, които се изпълняват от бенефициерите, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му и да се прилага считано от 1 май 2017 г.

¹ Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1).

- (19) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно създаването на програма на Съюза, в подкрепа на специфични дейности, за засилване на участието на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги в изготвянето на политиката на Съюза в областта на финансовите услуги, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради своя обхват и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящото се създава програма на Съюза („Програмата“) за периода от 1 май 2017 г. до 31 декември 2020 г. в подкрепа на дейностите на организациите, посочени в член 3, параграф 1. Тези дейности допринасят за постигането на целите на политиката на Съюза във връзка със засилване на участието на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги, както и на заинтересованите страни, представляващи техните интереси, в изготвянето на политиката на Съюза и в друго относимо многостранно изготвяне на политика в областта на финансовите услуги.
2. За да постигне Програмата своите цели, следните дейности биват съфинансирани от нея:
 - а) изследователски дейности, включително разработване на собствени научни изследвания и данни, и развиването на експертни умения;
 - б) ангажиране с потребителите и с другите крайни ползватели на финансови услуги, като се поддържа връзка със съществуващите потребителски мрежи и линии за помощ в държавите членки, с цел да се идентифицират проблемните въпроси, които са от значение за процеса на формиране на политиката на Съюза за защита на интересите на потребителите в областта на финансовите услуги;
 - в) дейности по повишаване на осведомеността, разпространението и предоставянето на финансово образование и обучение, пряко или чрез националните им членове, включително до широка аудитория от потребители и други крайни ползватели на финансови услуги, както и от неспециалисти;

- г) дейности, укрепващи взаимодействията между членовете на посочените в член 3, параграф 1 организации, както и дейности по застъпничество и дейности за определяне на насоки на политиките, укрепващи позициите на тези членове на равнището на Съюза, както и публичния и общия интерес относно регулирането на финансовия сектор и на Съюза.

Член 2

Цели на Програмата

1. Програмата си поставя следните цели:
 - а) допълнително засилване на активното участие и ангажираност на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги, както и на заинтересованите страни, представляващи интересите на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги, в изготвянето на политиката на Съюза и в друго относимо многостранно изготвяне на политика в областта на финансовите услуги;
 - б) информиране на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги, както и на заинтересованите страни, представляващи техните интереси, за належащите проблеми в регулирането на финансовия сектор.
2. Комисията гарантира, че Програмата е редовно оценявана по отношение на целите, посочени в параграф 1, по-специално чрез изискване всеки бенефициер да предостави следното:
 - а) годишно описание на проведените от бенефициера по Програмата дейности;
 - б) ежегоден отчет за дейността с количествени и качествени показатели за всяка планирана и проведена от бенефициера дейност;

в) финансов отчет.

Такова оценяване включва изготвянето на доклада, посочен в член 9, параграф 1.

Член 3

Бенефициери по Програмата

1. Бенефициерите по Програмата („бенефициерите“) са Finance Watch и Better Finance.
2. За да се ползва от Програмата, бенефициерът трябва да остане неправителствено юридическо лице с нестопанска цел, извън промишлена, търговска или стопанска дейност. Той няма други конфликтни интереси и чрез своите членове представлява интересите на потребителите и другите крайни ползватели от Съюза в областта на финансови услуги.

С оглед на представянето на интересите на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги във възможно най-много държави членки, бенефициерът се стреми да разширява мрежата си от активни членове в държавите членки и да гарантира всеобхватно географско покритие.

Комисията подпомага бенефициерите при идентифицирането на потенциалните членове в държавите членки. Комисията гарантира също така, че всеки бенефициер спазва непрекъснато изискванията, установени в първа и втора алинея от настоящия параграф, през целия срок на Програмата, като ги включва в годишните работни програми по член 7 и като ежегодно, преди да отпусне безвъзмездните средства за дейностите по член 4, оценява дали бенефициерите ги съблюдават.

3. В случай на сливане на бенефициери, новоучереното юридическо лице остава единствен бенефициер по Програмата.

Член 4

Отпускане на безвъзмездни средства

Финансирането по Програмата се предоставя под формата на безвъзмездни средства за дейности, отпускани ежегодно въз основа на предложенията, представени от бенефициера в съответствие с член 7, параграф 2.

Член 5

Прозрачност

1. Във всяко съобщение или публикация във връзка с дейност, извършена от бенефициер, и финансирана по Програмата, се посочва, че бенефициерът е получил финансиране от бюджета на Съюза.
2. В срок от два месеца от приемането от Комисията на годишните работни програми всеки бенефициер оповестява следната информация едновременно на обществеността и на съответните потребителски организации с нестопанска цел:
 - а) организацията и обхвата на работата;
 - б) възможността за членство, условията за членство и структурата на бенефициера;
 - в) кои от неговите дейности са обхванати от член 1, параграф 2.

Член 6
Финансови разпоредби

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата за периода от 1 май 2017 г. до 31 декември 2020 г. е в размер на не повече от 6 000 000 EUR по текущи цени.
2. Годишните бюджетни кредити се разрешават от Европейския парламент и от Съвета в рамките на многогодишната финансова рамка.

Член 7
Изпълнение на Програмата

1. Комисията изпълнява Програмата в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.
2. За да се ползва от Програмата, всеки бенефициер ежегодно, преди 30 ноември, предоставя на Комисията описание на посочените в член 1, параграф 2 дейности, планирани за следващата година, които имат за цел постигане на целите на политиката на Програмата („Предложението“). Тези дейности са описани подробно, включително техните цели, очакваните резултати и въздействие, предвидените разходи и времева рамка, както и съответните показатели, по които да ги оценяват.

3. Комисията изпълнява Програмата чрез годишни работни програми в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

В годишните работни програми се установяват набелязаните цели, очакваните резултати от дейностите, които трябва да се провеждат от бенефициерите, начинът на провеждане тези дейности и общата сума на финансиране, необходима за провеждането им. В тях се описват и дейностите, които трябва да бъдат финансирани, сумата на финансиране, отделена за всяка дейност, и индикативен график на провеждане.

За безвъзмездните средства за дейности, в годишните работни програми се установяват приоритетите, основните критерии за отпускане на средства и максималният процент на съфинансиране. Максималният процент на прякото съфинансиране е 60% от допустимите разходи. Ако даден бенефициер получава финансиране от членове, които сами по себе си са получатели на финансиране по програми на Съюза, Комисията ограничава своята годишна вноска, за да се гарантира, че общият размер на прякото и непрякото финансиране от Съюза за този бенефициер за действия по Програмата не надхвърля 70% от общия размер на допустимите разходи.

4. Комисията приема годишните работни програми чрез решение за финансиране.

Член 8

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Комисията предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при изпълнението на действията, финансирани по силата на настоящия регламент, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измама, корупция и всякакви други незаконни дейности, чрез ефективни проверки и, при установяването на нередности, чрез възстановяването на недължимо платените суми и когато е целесъобразно, чрез ефективни, пропорционални и възпиращи административни и финансови санкции.
2. Комисията или нейни представители и Сметната палата имат правомощия за извършване на одит по документи и на място на всички бенефициери на безвъзмездни средства, изпълнители и подизпълнители, които са получили средства от Съюза по Програмата.

3. Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да провежда разследвания, включително контрол и проверки на място в съответствие с разпоредбите и процедурите, установени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹ и Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96² на Съвета, с оглед да се установи дали е налице измама, корупция или всякаква друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза във връзка със споразумение или решение за предоставяне на безвъзмездни средства или с договор, финансиран по силата Програмата.
4. Без да се засягат разпоредбите на параграфи 1, 2 и 3, в споразуменията за сътрудничество с трети държави и с международни организации, в договори, в споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездни средства, произтичащи от прилагането на настоящия регламент, се съдържат разпоредби, предвиждащи изрично оправомощаване на Комисията, Сметната палата и OLAF да провеждат такива одити и разследвания съгласно съответните им компетенции.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

² Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

Член 9

Оценка на Програмата

1. Най-късно 12 месеца преди края на Програмата Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка за изпълнението на целите на Програмата и им предоставя при поискване информацията, използвана за оценката на работата и на разположение на Комисията, като същевременно се спазват приложимите правила за защита на личните данни и задълженията за поверителност.

В доклада за оценка се оценява цялостната полза и добавена стойност на Програмата, ефективното и ефикасното ѝ изпълнение, както и — общо и поотделно — ефективността на работата на бенефициерите с оглед на определените в член 2, параграф 1 цели.

2. Докладът за оценка, посочен в параграф 1, се изпраща за информация на Европейския икономически и социален комитет.

Член 10

Преходна разпоредба

Бенефициерите представят на Комисията Предложението за първата година на Програмата най-късно до ... [15 дни след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Член 11

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 май 2017 г. до 31 декември 2020 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург,

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател